

نام درس: کارآموزی پرستاری بیماری های کودکان

تعداد واحد : ۱ واحد

نوع واحد: کارآموزی

تعداد ساعت: ۵۱

مقطع : کارشناسی پرستاری

دروس پیشنیاز : همزمان با دروس نظری و عملی مربوطه

شرح کارآموزی: طی این دوره کارآموزی، موقعیت های مختلف جهت کسب تجارب عملی با کودکان سنین مختلف (با توجه به مراحل مختلف رشد و تکامل در مراکز مراقبت از کودکان و بخش های کودکان و نوزادان فراهم می شود تا دانشجو بتواند با استفاده از مهارت های تفکر خلاق و حل مسئله از کودک و خانواده در سلامت و بیماری، مراقبت پرستاری با رویکرد جامع و جامعه نگر به عمل آورد.

هدف کلی: ایجاد توانایی در دانشجو جهت برقراری ارتباط مناسب با کودک و خانواده، ارائه مراقبت به کودکان در سنین مختلف دارای مشکل دیابت بر اساس فرایند پرستاری، مراقبت خانواده محور و با تاکید بر آموزش به کودک و خانواده به صورت تیمی.

اهداف اختصاصی: در پایان دوره دانشجو قادر خواهد بود:

حیطه شناختی

۱. راه های ارتباط با کودک و خانواده اش را برای گرفتن شرح حال به کار بندد.
۲. آزمایشات کودک مبتلا به دیابت را ارزیابی نماید.
۳. راهکارهای آموزش و حمایت خودمدیریتی دیابت را برای کودک و خانواده به کار بندد.
۴. با کمک مشاور تغذیه یک رژیم غذایی مناسب به کودک مبتلا به دیابت و در حال رشد تنظیم نماید.
۵. مهارت های عملی مرتبط با درمان انسولین و اهمیت نقش های مشترک بین نوجوانان و والدین را مشخص کند. (نظیر کار با گلوکومتر).
۶. تکنیک های تزریق بهینه در کودکان را توضیح دهد (از جمله نیاز برای سوزنهای ظریف کوتاه).
۷. نیاز به چرخش محل تزریق انسولین در کودکان و نوجوانان را تمرین نماید.
۸. در مورد روش های پایش قند خون، کار با جداول BS و تنظیم رژیم های غذایی کودکان بحث نماید.
۹. تبدیل واحد میلی مول به میلی گرم در کار با گلوکومتر را محاسبه کند.
۱۰. در مورد تنظیم قندخون با استفاده از روش تیتراسیون انسولین توضیح دهد.
۱۱. در مورد دلایل بهبود مراقبت از خود در کودکان بحث کند.
۱۲. پایش منظم رشد را از نظر وزن و قد و اهمیت درصد درست در منحنی نمودار کودکان نشان دهد.
۱۳. در مورد نیاز به مشارکت سایر ذینفعان در مراقبت از کودکان و نوجوانان (نظیر معلمان، مربیان، سایر اعضای خانواده) که قادر به تشخیص و درمان هیپوگلیسمی خفیف، متوسط و شدید هستند، سخنرانی نماید.
۱۴. استراتژی هایی برای افزایش حضور نوجوانان در کلینیک به منظور طرح مشکلات و بررسی راهکارهای مرتبط با مسائل دیابت از جمله اضطراب، و مسائل جنسی را پیشنهاد کند.
۱۵. ناهنجاری های رشد و نمو را کشف کند.

۱۶. با شناسایی تغییرات در الگوهای وزن، میزان دریافت انرژی کل و فعالیت بدنی را محاسبه کند.
۱۷. مواردی نظیر آسیب عاطفی ایجاد شده به هنگام تشخیص دیابت، شروع آموزش در زمان آمادگی خانواده، و آموزش گام به گام با توجه به خواسته های خانواده را مشخص کند.

حیطه نگرشی

۱۸. به انجام مراقبتهای لازم از کودک مبتلا به دیابت توجه نماید.
۱۹. با دقت فعالیت های کارآموزی را پیگیری نماید.
۲۰. برای انجام کارهای عملی داوطلب گردد.
۲۱. به نقش پرستار آموزش دهنده دیابت ارج نهد.
۲۲. برای انجام کار مستقل از خود اعتماد به نفس نشان دهد.
۲۳. برای انجام جست و جوی اینترنتی در مورد نیاز فردی به مصرف غذا و انسولین درمانی در ارتباط با سن و شیوه زندگی و ترجیحات غذایی کودک پیش قدم شود.

حیطه مهارتی

۲۴. پرونده یک کودک مبتلا به دیابت را تکمیل نماید.
۲۵. با انجام مصاحبه یک شرح حال دقیق از کودک مبتلا به دیابت تنظیم نماید.
۲۶. تست گلوکومتر را به خوبی انجام دهد.
۲۷. با استفاده از قلم انسولین، تزریق بدون درد روی کودک انجام دهد.
۲۸. به کودک مبتلا به دیابت و خانواده اش آموزش خودمراقبتی دیابت بدهد.
۲۹. دلایل مشاهده محل های تزریق در کودکان را آموزش دهد.
۳۰. تاثیر دیابت بر نیازهای کودکان در هر مرحله از رشد و نمو را آموزش دهد.
۳۱. اهمیت مقادیر و انواع کربوهیدرات ها و اثرات آنها بر سطح قند خون را آموزش دهد.
۳۲. دستورالعمل های توزیع مواد غذایی در وعده های مختلف برای جلوگیری از هیپوگلیسمی و هیپرگلیسمی را آموزش دهد.
۳۳. اهمیت تغذیه سالم و افزایش یا کاهش دریافت انرژی برای تثبیت وزن یا حفظ خط منحنی درصد رشد را آموزش دهد.
۳۴. به والدین و مراقبین در مورد مدیریت کربوهیدرات، تشخیص، درمان، و پیشگیری از هیپوگلیسمی در کودکان و نوجوانان آموزش دهد.
۳۵. به بیمار برای تنظیم انسولین و کربوهیدرات جهت مشارکت ایمن در فعالیت های فیزیکی عمومی و رویدادهای ورزشی خاص آموزش دهد.

فعالیت استاد: حضور و غیاب - پرسش های حین کارآموزی - طرح سوالات و مطالعه موردی - هماهنگی تیم آموزش دهنده

شیوه تدریس:

- سخنرانی با استفاده از وسایل آموزشی، جزوه آموزشی، کتاب درسی، گایدلاین های IDF, ADA، وایت بورد، ویدئو پروژکتور، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، تکمیل پرونده های کودکان مبتلا به دیابت، بررسی و شناخت کودک مبتلا به دیابت، ارزیابی های آزمایشگاهی، طرح کیس سناریو، نمایش کار عملی، تست گلوکومتر، معاینه اندام و محل تزریق انسولین.

- **یادگیری مبتنی بر مسئله (Problem-based learning (PBL)** با توجه به ماهیت آموزش خودمدریتی دیابت، رویکرد PBL به نظر می رسد با نیازهای دانشجویان پرستاری سازگار باشد. در این راستا مربیان، مشکلات بالینی را برای دانشجویان در گروه های کاری کوچک مطرح می کنند. دانشجویان باید برای حل مشکلات، روشن کردن مفاهیم نامشخص و کاربرد دانش به دست آمده با هم کار کنند.

- یادگیری مبتنی بر مورد (CBL) Case-Based Learning: یادگیری مبتنی بر مورد (CBL) یکی دیگر از استراتژی‌ها و روش‌های تدریس فراگیر محور است که در این کارآموزی می‌تواند محرکی برای یادگیری مستقل در قالب مشارکتی باشد. ابتدا مربی کیس‌ها و موارد موثر و مرتبط، منطقی، واقع بینانه، جذاب، چالش برانگیز و آموزنده را طراحی می‌کند. سپس دانشجویان باید اطلاعات مربوط به مشکل ارائه شده در کیس را شناسایی کنند و بر اساس فرایند پرستاری با فهرست نمودن و اولویت بندی مشکلات، تشخیص‌های پرستاری را فهرست کنند و اقدامات و مداخلات آموزشی را در یک برنامه خودمدیریتی دیابت تدوین نمایند. استفاده از کیس‌های واقعی می‌تواند به دانشجویان کمک کند تا هنگامی که در موقعیت‌های بالینی قرار می‌گیرند دانش کسب شده در یادگیری مبتنی بر مورد را با محیط جدید ادغام کنند.

روش تدریس بالینی غیر حضوری: استفاده از فناوری محیط‌های مجازی برای یادگیری مبتنی بر مسئله (PBL) و یادگیری مبتنی بر مورد (CBL): به گروهی از دانشجویان کیس سناریوی آموزشی داده می‌شود تا مثلاً به ارزیابی اختلال رشد در یک پسر بچه ۱۰ ساله مبتلا به دیابت و کم‌کاری تیروئید و بیماری سللیک بپردازند. سناریوهای بالینی از دوره‌های آموزشی قبلی و کیس‌های مراجعه کننده به مرکز آموزشی / مراقبتی تهیه می‌شوند. نهایتاً از دانشجویان خواسته می‌شود تا یک طرح آموزشی / مراقبتی برای تصمیم‌گیری در مورد کنترل دیابت و تغذیه پزشکی تنظیم نمایند.

وسایل کمک آموزشی: وایت‌برد و ماژیک، ویدیو پروژکتور، سیمولاتور تزریق زیر جلدی، سرنگ‌ها و قلم اسولین

فعالیت دانشجویان:

- ۱- حضور به موقع و فعال در تمام جلسات کارآموزی؛
- ۲- شرکت در پرسش و پاسخ و بحث گروهی در کنفرانس‌های دانشجویی؛
- ۳- پاسخ به سوالات بالین مطرح شده با جستجوی کتابخانه‌ای؛
- ۴- استفاده از منابع و یافته‌های پژوهشی جدید در تهیه نکات مراقبت از کودک مبتلا به دیابت؛
- ۵- پاسخ به سوالات کیس سناریوها؛
- ۶- ارائه گزارش روزانه کارآموزی و آموخته‌ها با عنوان «آن چه من آموختم: ...»
- ۷- ارائه گزارش از مرکز ازون‌تراپی با عنوان طب مکمل در دیابت کودکان
- ۸- تهیه بسته فعالیت‌های یادگیری به منظور ارزیابی فراگیر

تکالیف دانشجویان:

۱. مطالعه موردی با کاربرد فرایند پرستاری
۲. تدوین برنامه‌های خودمراقبتی دیابت متناسب با کودک مبتلا به دیابت
۳. به کارگیری روش‌های مشکل‌گشایی در طرح مراقبت از دیابت
۴. تکمیل لاگ‌بوک

نحوه ارزیابی دانشجویان:

۱. تکمیل لاگ‌بوک با توجه به مهارت‌های تخصصی مرتبط
۲. ارزیابی بالینی و وظایف محوله در یادگیری فعال (ارائه کنفرانس علمی، ترجمه یک مقاله روز در مورد دیابت کودکان، گزارش مراقبت از بیمار بر اساس فرایند پرستاری، آنچه من آموختم در سه حیطه آموزش، نگرشی، و عملکردی، گزارش روزانه، معیارهای دیابت و پره دیابت، پاسخ کیس‌های ارسالی، طرح سوالات مصاحبه با کودک مبتلا به دیابت، تدوین برنامه مراقبتی و آموزشی با ذکر منبع)
۳. استفاده از فرم تدوین شده جهت ارزیابی عملکرد دانشجویان (به روش مشاهده، مشاوره و راهنمایی)

ردیف	نام و نام خانوادگی دانشجو	آن چه من آموختم در سه حیطه دانش، نگرش و مهارتی	گزارش روزانه (خلاصه)	سرچ مقاله دیابت کودکان و ترجمه abstract	حضور به موقع و مشارکت فعال	پاسخ به کیس های ارسالی بیمار	طرح سوالات مصاحبه با کودک	مصاحبه با کیس کودک با دیابت	فهرست مشکلات و طرح مراقبتی برای کیس بیمار با ذکر منبع	نمره
-	-	۲	۱	۲	۱	۴	۲	۲	۶	۲۰

توضیحات: دانشجویان گرامی لطفاً به موارد زیر توجه نمایند.

۱. آن چه من آموختم را در دو یا سه سطر بر اساس آموخته های خود در ابعاد شناختی، عاطفی و روانی حرکتی در بحث کودک مبتلا به دیابت در مدت کارآموزی در مرکز جنان بنویسید.
۲. گزارش روزانه خود را به صورت خلاصه در مورد آنچه که در کارآموزی توسط تیم مراقبت دیابت ارائه و آموزش داده شده است را بنویسید (خلاصه گزارش روزانه در حد این که چه آموزشهایی توسط مربیان ارائه شده است)
۳. هر تعداد مصاحبه که با کودکان مبتلا به دیابت انجام شده است در گزارش خود جداگانه بیاورید.
۴. با اولویت دادن به فهرست مشکلات در مورد هر یک از کودکان مبتلا به دیابت، طرح آموزش به بیمار را به صورت انفرادی برای همان بیمار بنویسید.
۵. یک مقاله به روز از سال ۲۰۲۳ و ۲۰۲۲ در مورد مراقبت از کودک مبتلا به دیابت سرچ کنید و اصل مقاله و ترجمه خلاصه مقاله را در پکیج خود قرار دهید. از همین مقاله برای کنفرانس علمی استفاده کنید.
۶. سوالاتی که برای مصاحبه با کودک بیمار مبتلا به دیابت استفاده می کنید را از نوع سوالات کوتاه پاسخ و سوالات گسترده پاسخ در مصاحبه خود بگنجانید و در گزارش درج نمایید.
۷. پس از اینکه با کودک سالم مصاحبه انجام شد مشکلات کودک را بر اساس فرایند پرستاری فهرست و اولویت بندی کنید. در گزارش خود برای آن مددجو، برنامه آموزش به بیمار در هفت رفتار مراقبتی دیابت تدوین کنید.
۸. به سوالات کیس های آموزشی پاسخهای علمی دهید و در پاسخ دهی به سوالات رفرنس مورد استفاده را هم ذکر کنید.

جدول زمانبندی درس

روزهای کارآموزی	رئوس مطالب
۱	<ul style="list-style-type: none"> - کلیات مفاهیم دیابت، ریسک فاکتورها، پیشگیری، علائم، تست های تشخیصی، محدوده نرمال و اهداف کنترل قند خون، عوارض کوتاه مدت (هیپوگلیسمی و هایپرگلیسمی) و عوارض بلند مدت (رتینوپاتی، نفروپاتی، قلبی عروقی، نوروپاتی) براساس انجمن دیابت آمریکا ADA، - نحوه شرح حال گرفتن و مصاحبه با کودک مبتلا به دیابت

	<ul style="list-style-type: none"> - نحوه معاینه فیزیکی کودک مبتلا به دیابت - هفت رفتار خود مراقبتی اساسی در دیابت - استفاده از استانداردهای مراقبتی ADA در آموزش دیابت - آشنایی با واحدهای مختلف مرکز دیابت
۲	<ul style="list-style-type: none"> - نحوه استفاده از فرم های اخذ شرح حال و ثبت افکار و ارزیابی افسردگی در بیماران مبتلا به دیابت با مشکلات روانشناختی - آشنایی با نحوه مصاحبه با بیمار در مورد مسائل روانشناختی دیابت و استفاده از تکنیک مشاوره و در صورت لزوم ارجاع به روانپزشک - آشنایی با ارائه مشاوره های برنامه ریزی و تحصیلی و فردی و خانوادگی به مددجویان - آشنایی با واحد مددکاری اجتماعی - انواع انسولین ها و تکنیک تزریق انسولین
۳	<ul style="list-style-type: none"> - گروه های غذایی، میزان کالری هر واحد از گروه های غذایی و شاخص توده بدن - تعیین واحد غذایی و میزان کالری دریافتی بر اساس شاخص توده بدن - استفاده از فرم های تغذیه - تعیین برنامه غذایی یک روز به همراه میزان کالری - مصاحبه با کیس کودک مبتلا به دیابت
۴	<ul style="list-style-type: none"> - کاربرد گلوکومتر، زمان های چک قند خون - دیابت بارداری - درمان افت قند خون و تزریق گلوکاگون - مصاحبه با کودک مبتلا به دیابت
۵	<ul style="list-style-type: none"> - اصول آموزش فعالیت فیزیکی قبل، حین و بعد از ورزش در افراد دارای دیابت نوع ۱ و ۲ - ممنوعیت ورزش در گروه های دارای فشار خون بالا، و فشار چشم بالاتر از ۱۶ ، قند خون بالای ۲۵۰ تا زمان کاهش قند خون، مرحله بی حسی (نوروپاتی) و قبل از آنژیو - محدودیت ورزش در رتینوپاتی، و نوروپاتی فوقانی و تحتانی - متداول ترین ورزش در افراد دارای دیابت (پیاده روی و ورزش های در آب)
۶	<ul style="list-style-type: none"> - کاربرد ازن درمانی به عنوان طب مکمل در بیماران مختلف و بیماران مبتلا به دیابت - محصولات دارویی ساخته شده با ازن اعم از محلول و پماد های موضعی و کاربرد آن ها - روش ازن درمانی شامل دمش مقعدی، از طریق واژن ، تزریق داخل مفصلی ، تزریق داخل بافت، تزریق داخل و اطراف دیسک، تزریق داخل صفاق، پاراورتبرال، مائور و مینور - مقایسه عکس های قبل و بعد از ازن درمانی در بیماران با پای دیابتیک و زخم های مزمن - مشاهده بیماران تحت ازن درمانی به روش مائور و از طریق کیسه های مقاوم حاوی ازن و روند درمان و دبریدمان زخم دیابتی
۷	کارآموزی در مرکز آلاء و مراقبت در منزل
۸	کارآموزی در مرکز آلاء و مراقبت در منزل
۹	کارآموزی در مرکز آلاء و مراقبت در منزل

منابع درسی:

- ۱- کتابهای معتبر پزشکی و پرستاری در زمینه مباحث دیابت آخرین چاپ
- ۲- کتابهای مراقبت از کودکان مبتلا به دیابت، آخرین چاپ
- ۳- آخرین گایدلاینهای به روز انجمن دیابت آمریکا و فدراسیون جهانی دیابت.
- ۴- آخرین گایدلاینهای به روز انجمن سرطان آمریکا و طب تسکینی.